

Spis treści

Współpracownicy	V
Przedmowa	VII
Przedmowa uzupełniająca	VIII
1	
Zasady podstawowe	
1.1. Rola pomiarów	1
1.2. Jednostki miary	5
1.3. Wzorce jednostek miar	10
2	
Badanie układów liniowych sygnałami sinusoidalnymi	
2.1. Podstawy matematyczne	14
2.2. Pomiary wzmocnienia lub tłumienia	17
2.2. Pomiar fazy	21
2.4. Automatyczne analizatory układów	26
2.5. Pomiar zniekształceń opóźnieniowych	27
2.6. Pomiar wzmocnienia pętli.	31
2.7. Pomiary nieliniowości	36
2.8. Środki ostrożności przy badaniu sygnałami sinusoidalnymi	38
3	
Badanie układów liniowych sygnałami prostokątnymi i impulsowymi	
3.1. Przyrządy i metody	42
3.2. Związek między odpowiedzią na sygnał nieustalony i odpowiedzią na sygnał sinusoidalny	44
3.3. Odpowiedź na dowolne sygnały wejściowe	52

XII	3.4.	Wpływ obciążenia od dołu pasma przepustowego na odpowiedź układu na sygnał prostokątny	53
	3.5.	Reflektometria czasowa.	57

4

Pomiary szumów, szumem i przy występowaniu szumu

4.1.	Podstawy matematyczne	61
4.2.	Pomiary szumu	74
4.3.	Pomiary przy wykorzystywaniu szumu jako sygnału testowego	81
4.4.	Pomiary za pomocą sygnałów pseudolosowych	86
4.5.	Pomiary przy występowaniu szumu	90

5

Cyfrowe metody analizy sygnałów

5.1.	Transformacja Fouriera — zarys podstaw teoretycznych	100
5.2.	Statystyka — przegląd podstaw teoretycznych	104
5.3.	Analiza sygnału	106
5.4.	Podsumowanie	137

6

Pomiary częstotliwości i czasu

6.1.	Wzorce i definicje czasu	143
6.2.	Częstotliwość wzorcowa i rozpowszechnianie sygnału czasu	145
6.3.	Wzorce czasu i częstotliwości	148
6.4.	Przyrządy mierzące częstotliwość	157
6.5.	Syntezy częstotliwości	164

7

Wzmacniacze przyrządowe prądu stałego

7.1.	Wzmacniacze o sprzężeniu bezpośrednim	172
7.2.	Wzmacniacz napięcia stałego z układem automatycznego przesuwania punktu pracy	180
7.3.	Wzmacniacze różnicowe	185
7.4.	Wzmacniacze z przerywaniem (chopperowe)	187

8

Pomiary napięcia i prądu

8.1.	Wprowadzenie do woltomierzy cyfrowych.	192
8.2.	Nieintegracyjne woltomierze cyfrowe	194
8.3.	Woltomierze cyfrowe z układem liczącym	200
8.4.	Tłumienie sygnałów szeregowych	210
8.5.	Tłumienie sygnałów synfazowych	212
8.6.	Zasady pomiarów napięć przemiennych	215
8.7.	Detektory reagujące na wartość średnią	217
8.8.	Detektory reagujące na wartość szczytową	224
8.9.	Detekcja międzyszczytowa	227

8.10.	Detektory reagujące na wartość skuteczną	228
8.11.	Inne metody detekcji	231
8.12.	Woltomierze próbkujące	233
8.13.	Detekcja synchroniczna.	234
8.14.	Sondy stałoprądowe	236
8.15.	Sondy zmiennoprądowe	238

9

Pomiary impedancji

9.1.	Definicje i wzory	241
9.2.	Podzespoły i wzorce	246
9.2.1.	Rezystory.	246
9.2.2.	Kondensatory	248
9.2.3.	Induktory [9, 10].	251
9.3.	Odchyłowe metody pomiaru impedancji.	253
9.3.1.	Mierniki stałoprądowe	253
9.3.2.	Mierniki pojemności i indukcyjności	255
9.3.3.	Mierniki impedancji zespolonej	256
9.3.4.	Komparatory rezystancji i impedancji	257
9.4.	Mostki stałoprądowe	258
9.4.1.	Mostek Wheatstone'a	258
9.4.2.	Pomiar małej rezystancji	260
9.4.3.	Pomiar wielkiej rezystancji	262
9.5.	Mostki małej częstotliwości	264
9.5.1.	Wstęp	264
9.5.2.	Klasyfikacja mostków czteroramiennych [20, 21]	266
9.5.3.	Mostki o ramionach stosunkowych (ilorazowych) sprzężonych indukcyjnie	269
9.5.4.	Mostki specjalne.	274
9.5.5.	Mostki automatyczne i półautomatyczne	278
9.6.	Pomiary impedancji przy wielkich częstotliwościach (w. cz.)	279
9.6.1.	Problemy występujące przy w.cz.	279
9.6.2.	Mostki w.cz.	279
9.6.3.	Układy typu T [42]	281
9.6.4.	Metody rezonansowe	283
9.6.5.	Metody stosowane w miernikach w.cz.	285
9.7.	Pomiary precyzyjne	286
9.7.1.	Wzorcowanie jednostek impedancji	286
9.7.2.	Metody stosowane w pomiarach precyzyjnych	288

10

Źródła sygnałów o częstotliwościach akustycznych

10.1.	Źródło sinusoidalnych sygnałów akustycznych	294
10.2.	Generatory LC	295
10.3.	Generatory rezystancyjno-pojemnościowe	302
10.4.	Generator z mostkiem Wiena	305
10.5.	Praktyczny generator z mostkiem Wiena	309
10.6.	Generator z przesuwnikiem fazowym	311
10.7.	Generator pierścieniowy	312
10.8.	Generator dudnieniowy.	313

XIV	10.9.	Wielofazowy generator dudnieniowy	315
	10.10.	Synteza przebiegów sinusoidalnych	318
		11	
		Oscyloskopy	
	11.1.	Bloki funkcjonalne oscyloskopu	324
	11.2.	Lampy oscyloskopowe	325
	11.3.	Parametry ekranu lampy oscyloskopowej	332
	11.4.	Parametry pamięciowych lamp oscyloskopowych	337
	11.5.	Oscyloskopy ogólnego przeznaczenia	343
	11.6.	Oscyloskopy próbkujące	368
	11.7.	Oscyloskopy specjalnego przeznaczenia	376
	11.8.	Wyposażenie	386
		12	
		Rejestratory	
	12.1.	Rejestratory galwanometryczne	395
	12.2.	Wzmacniacze rejestratorów galwanometrycznych	406
	12.3.	Mechanizm piszący	411
	12.4.	Serworejestratory	420
	12.5.	Rejestracja magnetyczna	424
	12.6.	Technika rejestracji magnetycznej	427
		13	
		Pomiary wzmacniaczy akustycznych i wizyjnych	
	13.1.	Wzmocnienie przejściowe i funkcja przejścia	441
	13.2.	Pomiar wzmocnienia i fazy wzmacniaczy w stanie ustalonym	444
	13.3.	Pomiary wzmocnienia z bardzo dużą dokładnością	449
	13.4.	Tłumienie sygnałów współnofazowych i symetria wejściowa	451
	13.5.	Tłumienie sygnału współnofazowego i symetria przy sprzężeniu transformatorowym	455
	13.6.	Wzmacniacze różnicowe z małymi współczynnikami CMR i symetrii	456
	13.7.	Zakres dynamiki i zniekształcenia	460
	13.8.	Ograniczający wpływ szybkości narastania	464
		14	
		Pomiary nadajników i odbiorników	
	14.1.	Ogólne własności systemów	466
	14.2.	Pomiary podstawowe	468
	14.3.	Specjalne pomiary systemów	469
	14.4.	Pomiary systemów odbiorczych	474
	14.5.	Czułość przy stosunku SINAD	477
	14.6.	Szerokość pasma przyjęcia sygnałów zmodulowanych	478
	14.7.	Współzależność czułości ze współczynnikiem szumu	478
	14.8.	Charakterystyki układu automatycznej regulacji wzmocnienia	481
	14.9.	Pomiary sygnałów nadawczych	483
	14.10.	Wymagania dla urządzeń radiowych	496

15

Mikrofalowe źródła sygnałowe

15.1.	Mikrofalowe oscylatory tranzystorowe	501
15.2.	Półprzewodnikowe wzmacniacze mikrofalowe	505
15.3.	Inne półprzewodnikowe źródła mikrofalowe	510
15.4.	Półprzewodnikowe oscylatory mikrofalowe [26]	517
15.5.	Porównanie źródeł półprzewodnikowych	523
15.6.	Mikrofalowe generatory sygnałowe.	526
15.7.	Modulatory amplitudy do generatorów sygnałowych	534
15.8.	Wobulatory mikrofalowe	538

16

Analiza sygnałów mikrofalowych

16.1.	Pomiar mocy	544
16.2.	Pomiary mocy o wartościach przekraczających 100 mW	552
16.3.	Pomiary mocy impulsowych.	553
16.4.	Wpływ niedopasowania.	555
16.5.	Zagadnienia występujące w praktyce przy pomiarach mocy	556
16.6.	Mikrofalowe mierniki częstotliwości, czyli falomierze	560
16.7.	Analiza widma	564
16.8.	Analizator widma z przeszukującą superheterodyną	568
16.9.	Selektywne mierniki poziomu (analizatory przebiegów)	579
16.10.	Analizator widma ze strojonymi obwodami wejściowymi	581
16.11.	Wielofiltrowy analizator z równoczesną analizą całego widma	582
16.12.	Generator śledzący z licznikiem	583
16.13.	Technika posługiwania się analizatorem i zastosowanie analizatorów	585
16.14.	Niektóre reguły praktyczne pozwalające wybrać szerokość pasma i ułatwiające ustawienie organów kontrolnych analizatora przy oglądaniu widm pulsujących sygnałów w.cz.	598
16.15.	Pomiary zakłóceń elektromagnetycznych	600

17

Analiza układów mikrofalowych

17.1.	Pomiary odbić i impedancji	602
17.2.	Pomiary tłumienia	606
17.3.	Elementy ferrytowe	607
17.4.	Teoria czwórników	616
17.5.	Teoria parametrów s	618
17.6.	Obliczenie układu przy wykorzystaniu parametrów rozproszenia	623
17.7.	Pomiary parametrów s	629
17.8.	Techniki pomiarowe	631

18

Automatyczne systemy pomiarowe

18.1.	Niskonapięciowe, wielokanałowe systemy zbierania danych	645
18.2.	Tłumienie szumu współnofazowego	647

XVI	18.3.	Tłumienie napięć szeregowych	649
	18.4.	Przedwzmacniacze o małym szumie	650
	18.5.	Przesłuchy	650
	18.6.	Napięcia termiczne.	652
	18.7.	Urządzenia przełączające	653
	18.8.	Automatyczne systemy analizujące	654
	18.9.	Automatyczne systemy badaniowe	656

16

Analiza sygnałów mikrofalowych

644	16.1.	Formy mocy	644
647	16.2.	Formy mocy w rezonansie transmisyjnym 100 MHz	647
647	16.3.	Formy mocy impulsowej	647
648	16.4.	Wzrost nieliniowy	648
648	16.5.	Zagrożenia w stosunku do urządzeń przy transmisji mocy	648
649	16.6.	Mikrofalowa analiza sygnałów cyfrowych	649
649	16.7.	Analiza widm	649
649	16.8.	Analizator widm z procesorami superrezolucyjnymi	649
649	16.9.	Składowe wartości potęg (analizator potęg)	649
649	16.10.	Analizator widm ze składowymi obrotowymi	649
649	16.11.	Wielokrotny analizator z równoczesną analizą częstotliwości i czasu	649
649	16.12.	Składowe widmy i harmoniczne	649
649	16.13.	Techniki podwyższenia rozdzielczości	649
649	16.14.	Techniki podwyższenia rozdzielczości w dziedzinie czasu i częstotliwości	649
649	16.15.	Techniki podwyższenia rozdzielczości w dziedzinie czasu i częstotliwości	649
649	16.16.	Techniki podwyższenia rozdzielczości w dziedzinie czasu i częstotliwości	649
649	16.17.	Techniki podwyższenia rozdzielczości w dziedzinie czasu i częstotliwości	649
649	16.18.	Techniki podwyższenia rozdzielczości w dziedzinie czasu i częstotliwości	649
649	16.19.	Techniki podwyższenia rozdzielczości w dziedzinie czasu i częstotliwości	649
649	16.20.	Techniki podwyższenia rozdzielczości w dziedzinie czasu i częstotliwości	649

17

Analiza układów mikrofalowych

602	17.1.	Formy oddziaływań	602
606	17.2.	Formy oddziaływań	606
607	17.3.	Formy oddziaływań	607
610	17.4.	Formy oddziaływań	610
610	17.5.	Formy oddziaływań	610
613	17.6.	Formy oddziaływań	613
613	17.7.	Formy oddziaływań	613
611	17.8.	Formy oddziaływań	611

18

Automatyczne systemy pomiarowe

613	18.1.	Automatyczne systemy pomiarowe	613
613	18.2.	Automatyczne systemy pomiarowe	613